

ske, som jeg her har udtalt. Det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (la Cour) var inde paa en Række principielle Betragtninger, som imidlertid ikke knyttede sig til noget her i Tinget formuleret Ændringsforslag; og da disse Betragtninger strejffede Principspørgsmaal, som var Genstand for Forhandling ved første Behandling, og da jeg der havde Lejlighed til at ytre mig om dem, finder jeg ingen Anledning til paa ny at komme tilbage dertil, i alt Fald ikke i dette Øjeblik. Skulde Forhandlingen fortsættes yderligere, og der maatte være virkelig Grund til at tage Del deri, skal jeg selvfølgelig være rede. Kun vil jeg med Hensyn til den tidligere § 15, Regeringsforslagets § 16, — vedrørende Hjemværnsretten, for at sige det kort, — der nu er gaaet ud i Folketinget, sige, at netop det Moment, at beskytte Statshusmanden, har været det bestemmende og derimod ikke Hensynet til Statskassen. Den skulde i alle Tilfælde have sit. For saa vidt sker der ikke noget, der løbes for saa vidt ingen Risiko ved at stryge denne Hjemværnsbestemmelse. Den har i Virkeligheden vist sig forfejlet derved, at de uvederhæftige benyttede den som en Skærm, bag hvilken de gjorde, hvad slet er, købe og ikke betale, medens de brave og gode led under dette, at de kom til at staa som anden Klasses Borgere. Derfor have Betragtningerne i Folketinget samlet sig i det Resultat, at Bestemmelsen burde stryges. Jeg tilstaar, jeg har skiftet Mening angaaende dette Punkt mellem første og anden Behandling i Folketinget, jeg har efter nøjere Overvejelse fundet, at det var det rigtigste at opgive denne efter sin Hensigt gode Hjemværnsbestemmelse.

Den Forventning, som man fra alle Sider under og efter Sagens første Behandling her i Tinget kunde nære om et godt Resultat af det kommende Udvalgs og det høje Tings senere Overvejelser, er sket Fyldest. Det er mig en Glæde at konstatere, at de forskellige Anskuelser have kunnet bøje sig sammen, saaledes som jeg ogsaa med Fortrøstning tør tro, at det vil ske ved eneste Behandling i Folketinget efter Vedtagelsen i dette høje Ting. Denne Sags Gennemførelse er et Lyspunkt i Rigsdagens Arbejde i Samlingen 1908—09, som jeg tror, alle vi, der have deltaget deri, kunne ønske os selv, men først og fremmest Samfundet og de Tusinder af Borgere, som denne Foranstaltning kommer til gode, til Lykke med. Jeg takker det høje Ting for den velvillige og imødekom-

mende Behandling, det har givet Sagen. Det har været mig en Glæde at forhandle med det høje Ting og med det Udvalg, som Tinget har sat til nærmere at drøfte Spørgsmaalet mellem første og anden Behandling. Nu staa vi ret snart ved Afslutningen. Det skal være mig magtpaaliggende at søge at formaa Folketinget til at slutte sig til de Ændringer, som jeg efter de førte Forhandlinger forudsætter ville blive vedtagne her, og saa foreligger der et Resultat, som det er mig en Glæde at have medvirket til.

la Cour: Til den ærede Ordfører (Sonne), der kritiserede de Bemærkninger, jeg før fremsatte, skal jeg sige, at jeg ikke kan indse andet, end at der vil blive forøget Ulejlighed ved at faa Kommissionen sammensat efter den Maade, der nu foreslaas anvendt. Ganske vist har den højtærede Minister, som den ærede Ordfører bemærkede, sagt, at Valget kan finde Sted samtidig med Amtsraadsvalg, men det kan dog ikke undgaas, at der maa blive mere Ulejlighed, thi sæt, at Sogneraadet vil sende 2 deputerede til Valget, alene fordi det ikke kan blive enigt, saa skal der altsaa rejse 4 fra Sognet i Stedet for 2.

Jeg forstod ikke rigtig det ærede Medlems Kritik af mine Bemærkninger om Ændringsforslag Nr. 7. Det ærede Medlem mente, saaledes forstod jeg ham, at der vil være lige saa megen Sikkerhed for Staten derved, at Husmanden kun skal være i Besiddelse af en Tiendedel, som hvis han skal være i Besiddelse af en Femtedel. Jeg har nu ikke lært andet, end at en Femtedel er dobbelt saa meget som en Tiendedel, og altsaa maa Sikkerheden ogsaa være dobbelt saa stor. Den ærede Ordførers øvrige Kritik af mine Betragtninger skal jeg lade ligge.

Overfor den højtærede Minister, som udtalte, at Hjemværnsbestemmelserne var indførte for Husmændenes Skyld og ingen Betydning havde for Statens Sikkerhed, vil jeg gøre opmærksom paa, at i Regelen ville den nødvendige Besætning og Redskaber til et Landbrug af den Størrelse kræve en Kapital svarende til $\frac{1}{5}$ af Ejendommens Værdi. Naar Husmanden kun besidder Tiendeparten, mangler han altsaa Halvdelen af, hvad der skal til for at skaffe det nødvendige til Bedriften, og kan der gøres Indgreb i Tiendeparten af anden Mand, maa man vistnok sige, at Staten ikke er betrygget, idet den Tiendepart, som Staten har forlangt for at yde